

คู่มือการบวช

.....
จัดทำโดย

นางนฤดี น้อยศิริ ตำแหน่งนักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
กลุ่มส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐ ๓๕๓๓ ๖๘๘๒ ๓ โทรสาร ๐ ๓๕๓๓ ๖๘๘๑

สารบัญ

หน้า

ตอนที่ ๑	บทนำ	
	- ความหมายของคำว่าบวช	๑
	- ความเป็นมาของการบวช	๑
	- ลักษณะของการบวช	๒
	- ประเภทของการบวช	๓
ตอนที่ ๒	คุณสมบัติของผู้บวช	
	- คุณสมบัติของผู้บรรพชาอุปสมบท	๔
	- บุคคลที่ห้ามอุปสมบท	๕
	- หน้าที่สำคัญสำหรับผู้ที่จะอุปสมบท	๖
ตอนที่ ๓	อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบพิธีบวช	
	- เครื่องอัฐบริขารและเครื่องใช้อื่น ๆ	๘
	- สิ่งเตรียมในพิธี	๘
ตอนที่ ๔	ขั้นตอนการบวช	
	- การกำหนดฤกษ์ยาม	๑๐
	- การลาญาติผู้ใหญ่หรือผู้ที่เคารพนับถือ	๑๐
	- การปลงผม	๑๑
	- การแต่งกายนาค	๑๒
	- การทำขวัญนาค	๑๓
	- การน่านาคเข้าโบสถ์	๑๔
	- พิธีบรรพชาอุปสมบท	๑๕
	- การกรวดน้ำ	๑๕
	- สรุปรูปหน้าที่สำคัญสำหรับผู้ที่จะอุปสมบท	๑๖
	- ขั้นตอนและบทที่ต้องท่องจำ	๑๖
ตอนที่ ๕	ประโยชน์ของการบรรพชาและอุปสมบท	๒๔
	บรรณานุกรม	๒๕

คำนำ

ประเพณีการบวช เป็นการปฏิบัติที่สืบเนื่องมาจากความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชน ตามประเพณีปฏิบัติในการบวชนั้น ชาวไทยจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจความจริงของชีวิต เพราะพระพุทธศาสนาเป็นหลักคำสอนแห่งความจริงในโลก ที่สอนให้มนุษย์รู้สาเหตุของการเกิด แก่ เจ็บ และตาย ช่วยให้มนุษย์มีสติ สัมปชัญญะที่จะนำไปสู่ในทางที่ดีที่ชอบ การบวชจึงมีความสำคัญโดยเฉพาะต่อผู้ที่จะเป็นหลักของครอบครัว อีกทั้งผู้บวชยังได้ศึกษาพระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นพระบรมครูของเรา ผู้บวชสามารถนำข้อปฏิบัติที่ได้จากการบวชพระมาใช้ในการดำรงชีวิตสืบต่อไปได้อย่างมีความสุข

การที่จะส่งเสริมประเพณีการบวชให้สืบทอดต่อเนื่อง ไม่ให้สูญหาย ก็คือการบันทึกรวบรวมเป็นองค์ความรู้ไว้ให้เป็นระบบ เพื่อเป็นฐานความรู้ให้คนรุ่นใหม่ได้สืบทอดและพัฒนาต่อยอด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้เรื่อง “คู่มือการบวช” จะเป็นประโยชน์สำหรับบุคคลทั่วไป ได้ศึกษาเรียนรู้และสามารถนำไปปฏิบัติหรือถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่น ๆ ต่อไป

นฤดี น้อยศิริ

ตอนที่ ๑ บทนำ

ในสมัยโบราณ คนที่ออกบวชย่อทบวชเพราะชรา เจ็บป่วย จนทรัพย์ สิ้นญาติขาดมิตร สำหรับ พระพุทธเจ้าพระองค์ป รารภความเกิด แก่ เจ็บ ตาย จึงออกบวช ส่วนคนทุกวันนี้บวชตามประเพณี เมื่ออายุครบ ก็บวช บวชเป็นการแก้บนบ้าง บวชตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่บ้าง

ความหมายของคำว่า “บวช”

คำว่า **บวช** มาจากศัพท์ว่า **ปะวะชะ** แปลว่า งดเว้น ได้แก่ งดเว้นในสิ่งที่ควรงดเว้น คือ เว้น จากกิจบ้านการเรือนมาบำเพ็ญเพียรทำกิจพระศาสนา มีสวดมนต์ ภาวนา เป็นต้น การบวชนั้น ถ้าเป็น สามเณร เรียก **บรรพชา** ถ้าเป็น **พระภิกษุ** เรียก **อุปสมบท**

ความเป็นมาของการบวช

บรรพชาหรือการบวชนั้น ตามความหมายทั่วไป มีมาแต่เดิมก่อนพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นคือในหมู่ ประชาชนนั้น มีบุคคลบางคนที รู้จักคิดพิจารณา มองเห็นชีวิตของหมู่มนุษย์ในสังคมนั้นมีความเป็นไป ทั้งทางดีและทางร้าย บางครั้งสังคมก็มีความเสื่อม บางครั้งก็มีความเจริญ ผันผวนปรวนแปรไปต่าง ๆ ไม่เที่ยงแท้แน่นอน หาสาระและความสุขแท้จริงไม่ได้

การมีชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคม นอกจากจะ หน่าย หาคความสุขจากความสงบได้ยากแล้ว ก็มักไม่ เปิดโอกาสแก่การที่จะแสวงหาความเข้าใจ และความรู้จริงเกี่ยวกับชีวิต จึงมีคนบางคนในหมูชนเหล่านั้น ปลีกตัวออกจากสังคม แล้วออกไปอยู่ในที่ห่างไกลเพื่อจะได้มีความสุขสงบ และมีเวลาคิดค้นสิ่งต่าง ๆ ไม่ถูกรบกวนด้วยเรื่อ งวุ่นวายที่เกี่ยวกับคนอื่น ด้วยการปลีกตัวออกไปจากสังคมนั้น ก็จึงได้เกิดมีชีวิต แห่งการบวชขึ้นมา ผู้ที่ออกบวชเหล่านี้ก็ได้ไปอยู่ตามป่าตามเขา ในที่สงบเช่นในถ้ำ แล้วก็หาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิต ไปคิดค้นพิจารณา ตลอดจนหาความสงบของจิตใจ และได้มีความสุขจากสันติ อันเป็นความสงบที่ปราศจากเรื่องวุ่นวายทางโลก

การแสวงหาความหมายของชีวิต และชีวิตที่มีความหมายพร้อมกับหาความสงบของจิตใจอย่างนี้ได้มีมาเป็นพื้นฐาน จนกระทั่งถึงสมัยที่เจ้าชายสิทธัตถะได้ประสูติ ตอนแรก เจ้าชายสิทธัตถะก็อยู่ท่ามกลางชีวิตในโลก โดยประทับอยู่ในวังและวุ่นวายอยู่กับเรื่องการหาความสุขจากวัตถุที่เรียกว่า กามสุข แต่ต่อมาก็ทรงเห็นว่า การที่จะอยู่ตาม ๆ กันไปกับผู้อื่น เกิดมาแล้วก็แก่ แล้วก็เจ็บตายกันไป วนเวียนกันอยู่แค่นี้ โดยไม่รู้ไม่เข้าใจในความจริงของชีวิต ไม่ช่วยให้เข้าถึงชีวิตที่ดั่งาม ตลอดจนความเป็นอิสระของจิตใจ ในที่สุดพระองค์ได้ทรงพิจารณาหาทางว่า ทำอย่างไรจึงจะสามารถเข้าถึงความจริงและความดั่งามนั้นได้ การมีชีวิตอยู่ท่ามกลางความวุ่นวายในสังคมนั้น ไม่อำนวยโอกาส เพราะชีวิตการครองเรือนมีห่วงกังวลรุงรัง วุ่นวายผูกมัดตัวมาก อย่างที่ท่านกล่าวว่า สมพาโธ ฆราวาโส แปลว่า ชีวิตครองเรือนนี้คับแคบ ทรงเห็นว่า การออกบวชอย่างนักบวชที่มีในยุคพุทธกาลสืบต่อกันมาแต่สมัยโบราณนั้น เป็นทางออกที่ดี อพโลกาโส ปพพชชา การบรรพชานั้น เหมือนกับการออกมาสู่ที่โล่งแจ้ง ปลอดโปร่ง เป็นอิสระ คล่องตัวไปไหนไปได้ จึงตัด สิ้นพระทัยสละชีวิตในวัง เสด็จออกผนวช เรียกว่าบรรพชชา แล้วก็เสด็จไปแสวงหาความรู้ความเข้าใจจากสำนักต่าง ๆ และทรงประพฤติปฏิบัติตามแนวทางของพวกนักบวชเหล่านั้น ทุกแบบ พระองค์ทรงไปทดลองตามแนวทางปฏิบัติของนักบวชสมัยนั้น ในที่สุดก็ทรงเห็นว่า ลัทธิของนักบวชเหล่านั้น รวมทั้งถาษีตาบสต่าง ๆ ไม่เป็นทางที่จะให้บรรลุความรู้ความเข้าใจ เกิดปัญหาที่จะรู้แจ้งความจริงและทำชีวิตจิตใจให้เป็นอิสระหลุดพ้นได้ จึงทรงแสวงหาหนทางของพระองค์เอง แล้วก็ได้ตรัสรู้ในวันเพ็ญเดือน ๖ เมื่อสองพันห้าร้อยกว่าปีมาแล้วดังที่เราเรียกวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ ว่า “วันวิสาขบูชา”

เมื่อพระองค์ตรัสรู้แล้ว ก็ได้นำธรรมะมาสั่งสอนเผยแผ่ต่อไป ผู้ที่เห็นด้วยและศรัทธา ในคำสอนของพระองค์ เข้าใจความจริงของชีวิต และเข้าใจหลักความดีต่าง ๆ ที่พัฒนาชีวิตให้ถึงความสุข ความเจริญอกงามที่แท้จริง ก็ขอมาประพฤติ ปฏิบัติอยู่กับพระองค์โดยสละความเป็นอยู่ท่ามกลางบ้านเรือน เรียกว่าออกบวช เมื่อมีผู้มาขอบวชอยู่กันมากขึ้น มีนิสัยใจคอความประพฤติ ต่างๆ กัน บางคนก็ทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควร พระพุทธเจ้าก็ทรงจัดตั้งวางระเบียบวินัยขึ้น ทำให้ชีวิตการบวชมีแบบแผนเฉพาะขึ้นมา

สำหรับ พระพุทธศาสนา ตามพระวินัยที่พระพุทธเจ้าจัดวางไว้นั้น ในขั้นต้น ขอบวชเป็นสามเณรก่อน เรียกว่า **บรรพชา** ต่อมาเมื่อมีคุณสมบัติพร้อมแล้ว จะบวชให้สมบูรณ์ จึงเข้าที่ประชุมสงฆ์บวชเป็นพระภิกษุเรียกว่า **อุปสมบท** การบวชเป็นสามเณร ที่เรียกว่า บรรพชานั้น ไม่จำเป็นต้องมีสังฆ์ มีแต่พระอุปัชฌาย์องค์เดียวก็พอ แต่ถ้าจะบวชเป็นพระภิกษุคือจะอุปสมบท ต้องมีสังฆ์ประชุมพิจารณาให้มติความเห็นชอบร่วมกัน

ลักษณะของการบวช

การบวชจะมี ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑. การบวชเป็นสามเณร เรียกว่า "บรรพชา"
๒. การบวชเป็นพระภิกษุ เรียกว่า "อุปสมบท"

ประเภทของการบวช

การบวชพระหรือการอุปสมบทในพุทธศาสนาแยกได้ ๓ ประเภท คือ

๑. เอหิภิกขุอุปสัมปทา การบวชประเภทนี้ เป็นวิธีการบวชที่พระพุทธเจ้าประทาน แก่กุลบุตร ผู้ขอบวชด้วยพระองค์เอง เป็นการอนุญาตให้มาเป็นภิกษุโดยการตรัสด้วยพระวาจาแต่จะมีอยู่ ๒ แบบ คือ

๑.๑ หากบุคคลผู้ยังเป็นปุถุชนคนธรรมดาขอบวช พระองค์ก็จะตรัสเรียกให้เข้าเป็นภิกษุว่า **“เธอจงเป็นภิกษุมาเถิดธรรมเรากล่าวดีแล้ว เธอจงประพฤติพรหมจรรย์เพื่อทำที่สุดทุกข์โดยชอบเถิด”** การตรัสพระวาจาเพียงแค่นี้ก็สำเร็จเป็นภิกษุในพุทธศาสนาแล้ว

๑.๒ เป็นวิธีการบวชที่พระพุทธเจ้าบวชให้แก่บุคคลผู้บรรลุนิพพานวิเศษ สามารถกำจัดกิเลสได้แล้ว พระองค์จะตรัสพระวาจาว่า **“เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด ธรรมเรากล่าวดีแล้วเธอจง ประพฤติพรหมจรรย์เถิด”** จะตัดข้อความตอนสุดท้ายออก คือ **“เพื่อทำที่สุดทุกข์โดยชอบเถิด”** เพราะผู้ที่กำจัดกิเลสต้นเหตุได้แล้ว จะไม่มีความทุกข์โดยสิ้นเชิง

๒. ติสรณคมนุปสัมปทา คือ การอุปสมบทด้วยวิธีให้ผู้ขอบวชกล่าวคำรับเอาและเข้าถึง พระรัตนตรัยว่าเป็นที่พึ่ง (สรณะ) เป็นที่ระลึก แต่การบวชแบบตีสรณคมนุปสัมปทานี้ เดิมใช้บวชพระ มาก่อน กล่าวคือ ตอนที่พระพุทธเจ้าตัดสินพระทัยออกประกาศศาสนา ได้เสด็จไปโปรดปัญจวัคคีย์ที่ป่า อสิปตนมฤคทายวัน ปรทานการบวชแก่บุคคลผู้เลื่อมใสศรัทธา ขณะที่ประทับอยู่ในเขตเมืองพาราณสี นั้น มีจำนวนถึง ๖๐ รูป แล้วพระองค์ก็ทรงส่งพระสาวกเหล่านั้นออกประกาศศาสนาไปตามบ้าน ความนิคมและราชอาณาจักร โดยส่งไปแห่งละรูป มิให้เดินทางไปแห่งเดียวกันสองรูป

เมื่อมีผู้ศรัทธาจะขอบวชในพุทธศาสนา พระสาวกก็ไม่อาจจะบวชให้แก่ผู้เลื่อมใสเหล่านั้นได้ ต้องพาผู้มีศรัทธาเหล่านั้นเดินทางรอนแรม หนทางก็ทุรกันดาร พระพุทธเจ้าทรงเห็นความลำบากเหล่านี้ จึงทรงอนุญาตให้ภิกษุสามารถบวชด้วยวิธีตีสรณคมนุปสัมปทานี้ โดยไม่ต้องพาผู้ขอบวชเดินทางมาหา พระพุทธองค์อีกต่อไป

๓. ญัตติจตุตถกัมมอุปสัมปทา หมายถึง การบวชด้วยคำประกาศย้ำ ๓ ครั้ง รวมทั้งคำประกาศ นำเป็นครั้งที่ ๔ เป็นวิธีอุปสมบทที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้สงฆ์บวชให้แก่กุลบุตร โดยให้ผู้นั้นบวชเป็น สามเณรขั้นหนึ่งก่อน แล้วให้ขออุปสมบท จากนั้นพระกรรมวาจาจารย์สวนประกาศย้ำครั้งที่ ๑ ว่าสงฆ์จะ รับผู้นั้นเป็นภิกษุหรือไม่ เมื่อสงฆ์ยังนิ่งอยู่ก็สวนประกาศย้ำอีก ๓ ครั้ง ถ้าไม่มีใครคัดค้านก็เป็นอันสำเร็จ เป็นพระภิกษุ วิธีอุปสมบทแบบนี้ใช้มาตั้งแต่พุทธกาล ตอนกลางมาจนถึงปัจจุบัน และเมื่อทรงอนุญาต ญัตติจตุตถกัมมอุปสัมปทาแล้ว ก็ทรงเลิกเอหิภิกขุอุปสัมปทา และตีสรณคมนุปสัมปทาเสีย

ตอนที่ ๒

คุณสมบัติของผู้บวช

สิ่งเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้ถือว่ามีส่วนสำคัญในการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมจะมาอยู่ในสมณเพศ การหละหลวมในการพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ที่จะมาบวชให้คนทั่วไปกราบไหว้ นับถือ มีส่วนทำให้สถาบันศาสนาสิ้นคลอน ดังจะเห็นได้จากสิ่งที่เคยเกิดขึ้น คนเคยต้องโทษจำคุกในคดีอาญามาบวชเป็นพระแล้ว นอกจากจะไม่อยู่ในศีลแล้วยังก่อคดีอุกฉกรรจ์ขึ้นอีก

คุณสมบัติของผู้บรรพชาอุปสมบท

๑. ต้องรู้เดียงสา คือมีอายุตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไป ส่วนผู้อุปสมบทต้องอายุตั้งแต่ ๒๐ ปีขึ้นไป
๒. ไม่เป็นโรคติดต่อ หรือโรคร้ายแรง เช่น โรคเรื้อน โรคฝีดาษ โรคกลาก หอบหืด ลมบ้าหมู และโรคที่สังคมรังเกียจอื่น ๆ
๓. ไม่เป็นผู้มีอวัยวะบกพร่อง หรือพิการ เช่น มือด้วน แขนด้วน ขาเป่ ตาบอด หูหนวก เป็นใบ้ เป็นง่อย
๔. ไม่เป็นคนมีอวัยวะไม่สมบูรณ์ครบ เช่น เตี้ยเกินไป สูงเกินไป คนคอกอก
๕. ไม่เป็นคนทุพพล เช่น แก่เกินไป ช่วยเหลือตนเองไม่ได้
๖. ไม่เป็นคนมีพันธะ คือ คนที่บิดามารดาไม่อนุญาต คนมีหนี้สินล้นพ้นตัว ข้าราชการที่ไม่ได้รับอนุญาต
๗. ไม่เป็นคนเคยถูกลงอาญาหลวง เช่น คนถูกสั่งกักขังโทษ คนถูกเขียนหลังลาย
๘. ไม่เป็นคนประทุษร้ายความสงบ เช่น เป็นโจรผู้ร้ายต้องอาญาแผ่นดิน

บุคคลต้องห้าม ไม่ให้บวชในพระพุทธศาสนาโดยเด็ดขาด

ประเภทที่ ๑ บุคคลที่มีเพศบกพร่อง ได้แก่

- ผู้เป็นบัณฑิตเทาะกั คือ กะเทย
- อุภโตพยัญชนก คือ คนสองเพศ

ประเภทที่ ๒ บุคคลที่ทำผิดต่อพระพุทธศาสนา ได้แก่

- ผู้ที่ฆ่าพระอรหันต์มาก่อน
- ผู้ที่ข่มขืนทำร้ายภิกษุมาก่อน
- ลักเพศ คือ ผู้ที่ปลอมบวชมาก่อน
- ภิกษุผู้เข้ารีตเดียดริย คือ เคยบวชมาแล้วเปลี่ยนศาสนาไปเมื่อกลับมาขอบวชใหม่ จะไม่รับ ถือว่าใจโลเล
- ภิกษุผู้ต้องอาบัติปาราชิก คือ ผู้ที่บวชแล้วทำผิดร้ายแรงขาดความเป็นภิกษุมาครั้งหนึ่งแล้ว จะกลับมาบวช อีกไม่ได้
- ภิกษุทำสังฆเภท คือ ทำให้สงฆ์แตกแยก แม้ที่สุดคนที่มินสยเสีย ทำให้หมู่คณะแตกแยก ก็ไม่รับเข้าบวช
- ผู้ทำโลหิตุปบาท คือ ทำร้ายพระศาสดาถึงหื้อพระโลหิต

ประเภทที่ ๓ ผู้ทำผิดต่อผู้ให้กำเนิดคือ ฆ่าบิดามารดาของตน
บุคคลทั้ง ๓ ประเภทนี้เรียกว่า "**อภัพบุคคล**" ห้ามอุปสมบทเด็ดขาด แม้บวชแล้ว รู้ทีหลังก็ต้อง
ให้เขาออกจากความเป็นภิกษุสงฆ์

ในพระวินัยบัญญัติ ห้ามบุคคล ๘ จำพวก มิให้เข้ามาบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา คือ

๑. บุคคลที่เป็นโรคอันสังคัมรังเกียจ เช่น เป็นโรคติดต่อ รักษาไม่ค่อยจะหายเรื้อรัง ได้แก่โรค
๕ อย่าง คือ

- (๑) โรคเรื้อน
- (๒) โรคฝี
- (๓) โรคกลาก
- (๔) โรคหิด
- (๕) โรคลมบ้าหมู
- (๖) โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รักษาไม่หาย (เพิ่มเติม)

๒. คนที่มีอวัยวะไม่สมบูรณ์ คือ บกพร่อง เช่น คนที่มีมือขาด มีเท้าขาด มีนิ้วมือนิ้วเท้าขาด มีหูขาด
มีจมูกขาด (ไม่ว่าจะโดยกำเนิด หรือ จากอุบัติเหตุ..เพิ่มเติม) เป็นต้น คนอย่างนี้ตามพระวินัยบวชให้
ไม่ได้

๓. คนที่มีอวัยวะไม่สมบูรณ์ประกอบ เช่น คนที่มีมือเป็นแผ่น นิ้วมือติดกันไม่เป็นง่าม คนค่อม คนเตี้ย
คนปุก (ตื้นปุก) (รวมทั้ง คนที่มีอวัยวะผิดไปจากคนปกติ ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุอะไรก็ตาม..เพิ่มเติม) เป็นต้น
บวชไม่ได้

๔. คนที่พิการ คือ คนตาบอดตาใส คนที่เป็นง่อย คนมีมือเท้าหงิก คนกระจอกเดินไม่ปกติ และ
คนหูหนวก เป็นต้น

๕. คนที่ทุลพ เช่น คนแก่ง่อนแง่น คนที่มีกำลังน้อย ไม่อาจทำกิจการต่าง ๆ ด้วยตนเองได้
เป็นต้นว่า กิจในการชักจิวร ย่อมจิวร เป็นต้น คนอย่างนี้ห้ามบวช

๖. คนเกี่ยวข้อ คือ หมายถึง คนที่มีพันธะผูกพัน เช่น คนที่บิดามารดา ไม่อนุญาต คนที่มีหนี้สิน
คนที่มีภรรยาแล้ว ภรรยาไม่อนุญาต ก็บวชไม่ได้

๗. คนเคยถูกอาชญาหลวง มีหมายปรากฏอยู่ในสมัยก่อน ส่วนมากถูกเขียนหลังลาย หรือ คนที่เป็น
นักโทษ ถูกสั่งหมายโทษเอาไว้ คนอย่างนี้บวชไม่ได้

๘. คนที่ประทุษร้ายต่อสังคม เช่น โจรผู้มีชื่อเสียง โด่งดัง ก็บวชไม่ได้ ดังนี้ เป็นต้น

บุคคลที่ห้ามอุปสมบท

คือ ผู้ที่ยังไม่พร้อม ยังบวชไม่ได้ มีดังนี้

๑. ผู้ไม่มีอุปฌาย์ คือ ไม่มีพระอาจารย์รูปไหนรับเป็นศิษย์
๒. ผู้ไม่มีบาตร
๓. ผู้ไม่มีจีวร
๔. ผู้ไม่มีทั้งบาตรทั้งจีวร
๕. ผู้ยืมบาตรเขามา

๖. ผู้มีจิวรเขามา
๗. ผู้มีทั้งบาตรทั้งจิวรเขามา

หน้าที่สำคัญ สำหรับผู้ที่อุปสมบท

๑. ให้ท่องคำบวช หรือ คำขานนาค อันได้แก่ คำขอบรรพชาอุปสมบท คำสมาทานสิกขาบท คำขอนิสัย คำตอบคำถามของพระกรรมวาจา ฯลฯ ให้จำได้ขึ้นใจ
๒. เมื่อใกล้ถึงวันบวช จะต้องไปอยู่วัด เพื่อฝึกซ้อมขั้นตอนพิธีการบรรพชาอุปสมบท จากพระพี่เลี้ยง และดูจากเจ้านาคคนอื่นๆ ที่อุปสมบทก่อนเรา
๓. ไปขอ “ฉายา” (ชื่อใหม่ของตน เมื่อบวชเป็นพระแล้ว) จากอุปัชฌาย์หรือเจ้าอาวาส เพื่อใช้ตอบคำถามของพระกรรมวาจาต่อหน้าที่ประชุมสงฆ์ในเวลาทำพิธีบวช
๔. ท่องบทสวดมนต์พระปริตรต่างๆ พร้อมบทให้ศีลให้พร บทอนุโมทนา ฯลฯ หลังจากทีบวชเป็นสามเณรหรือภิกษุแล้ว

ตอนที่ ๓

อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบพิธีบวช

เครื่องอัฐบริหารเป็นสิ่งจำเป็นที่สำคัญซึ่งภิกษุจะต้องมีไว้ใช้ หรือเป็นเครื่องอาศัยในการดำรงเพศบวรพชิต มีทั้งหมด ๘ อย่าง ได้แก่ บาตร จีวร สบง สังฆาฏิ ผ้าประคตเอว หม้อกรองน้ำ กล่องเข็มพร้อมด้วยด้าย มีดโกน และหินลับมีด ในวันบวชพระอุปัชฌาย์ต้องตรวจดูว่ามีเครื่องอัฐบริหารครบถ้วนตามพระวินัยหรือไม่

เครื่องอัฐบริวารและเครื่องใช้อื่นๆ ที่ควรมีหรือจำเป็นต้องใช้ได้แก่

๑. ไตรครอง ได้แก่ สบง ๑ ประคตเอน ๑ อังสะ ๑ จีวร ๑ สังฆาฏี ๑ ผ้ารัดอก ๑ ผ้ายาบ ๑
๒. บาตร แบบมีเชิงรองพร้อมด้วยฝา ถลกบาตร สายโยค ถุง ตะเคียว
๓. มีดโกน พร้อมทั้งหินลับมีดโกน
๔. เข็มเย็บผ้า พร้อมทั้งกล่องเข็มและด้าย
๕. เครื่องกรองน้ำ (ธมกรก)
๖. เสื้อ หมอน ผ้าห่ม มุ้ง
๗. จีวร สบง อังสะ ผ้ายาบ ๒ ผืน (อาศัย)
๘. ตาลปัตร ยาม ผ้าเช็ดหน้า ร่ม รองเท้า
๙. โคมไฟฟ้า หรือตะเกียง ไฟฉาย นาฬิกาปลุก
๑๐. สำรับ ปิ่นโต คาว หวาน งานข้าว ซ้อนส้ม ผ้าเช็ดมือ
๑๑. ที่ต้มน้ำ กาต้มน้ำ กาชงน้ำร้อน ถ้วยน้ำร้อน เข็ยกน้ำและแก้วน้ำเย็น กระจกน้ำแข็ง กระจกน้ำร้อน
๑๒. กระจกนบวัน กระจกนบถ่าย
๑๓. ขันอาบน้ำ สบู่และกล่องสบู่ แปรงและยาสีฟัน ผ้ายาสูบ กระจกชำระ
๑๔. สันถัด (อาสนะ)
๑๕. หีบไม้หรือกระเป๋าหนังสำหรับเก็บไตรครอง

ข้อที่ ๑-๕ เรียกว่าอัฐบริวารซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดเสียมิได้ มีความหมายว่า บริวาร ๘ แบ่งเป็นผ้า ๕ อย่างคือ สบง ๑ ประคตเอน ๑ จีวร ๑ สังฆาฏี ๑ ผ้ายาบ ๑ และเหล็ก ๓ อย่างคือ บาตร ๑ มีดโกน ๑ เข็มเย็บผ้า ๑

นอกจากนั้นก็แล้วแต่ความจำเป็นในแต่ละแห่งและกำลังทรัพย์

สิ่งที่เตรียมใช้ในพิธีคือ

๑. ไตรแบ่ง ได้แก่ สบง ๑ ประคตเอน ๑ อังสะ ๑ จีวร ๑ ผ้ารัดอก ๑ ผ้ายาบ ๑
๒. จีวร สบง อังสะ (อาศัยหรือสำรอง) และผ้ายาบ ๒ ผืน
๓. ยาม ผ้าเช็ดหน้า นาฬิกา
๔. บาตร แบบมีเชิงรองพร้อมด้วยฝา
๕. รองเท้า ร่ม
๖. ที่นอน เสื้อ หมอน ผ้าห่ม มุ้ง (อาจอาศัยของวัดก็ได้)
๗. งานข้าว ซ้อนส้ม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดมือ ปิ่นโต กระจกนบ
๘. ขันน้ำ สบู่ กล่องสบู่ แปรง ยาสีฟัน ผ้าเช็ดตัว
๙. รูป เทียน ดอกไม้ (ใช้สำหรับบูชาพระรัตนตรัย)
๑๐. รูป เทียน ดอกไม้ *(อาจใช้แบบเทียนแพที่มีกรวยดอกไม้ก็ได้ เอาไว้ถวายพระอุปัชฌาย์ ผู้ให้บวช)

๑๑. รูป เทียน ดอกไม้ (ใช้สำหรับบูชาพระรัตนตรัย)

๑๒. รูป เทียน ดอกไม้ *(อาจใช้แบบเทียนแพที่มีกรวยดอกไม้ก็ได้ เอาไว้ถวายพระอุปัชฌาย์
ผู้ให้บวช)

*อาจจะเตรียมเครื่องจตุปัจจัยไทยธรรมสำหรับถวายพระอุปัชฌาย์และพระในพิธีนั้นอีกรูปละ
หนึ่งชุดก็ได้ ขึ้นอยู่กับกำลังทรัพย์และศรัทธา

ตอนที่ ๔ ขั้นตอนการบวช

การบวชพระที่ใช้ในปัจจุบัน ซึ่งมีอยู่ ๒ แบบด้วยกัน คือ แบบอุกาสะ และแบบเอสาหัง โดยคำว่า "อุกาสะ" แปลว่า **ขอโอกาส** ส่วนคำว่า "เอสาหัง" แปลว่า **ข้าพเจ้านั้น** ในประเทศไทย การบวชพระแบบอุกาสะนั้น จะใช้กันในคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ซึ่งเป็นแบบเดิมที่ใช้กันมาแต่โบราณกาล ส่วนการบวชพระแบบเอสาหัง จะใช้ในคณะสงฆ์ธรรมยุติกนิกาย โดยการประยุกต์มาจากแบบอุกาสะ เพื่อย่อขั้นตอนให้สั้นขึ้น มีใช้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยยึดรูปแบบมาจากพระสงฆ์ประเทศพม่า

การกำหนดฤกษ์ยาม

ก่อนจะทำการบวชจะต้องหาฤกษ์ยามอันเป็นมงคลหรือหากำหนดการที่แน่นอนลงไป โดยพ่อแม่ ต้องนำบุตรชายผู้ที่จะบวช ไปพบกับอุปัชฌาย์หรือท่านเจ้าอาวาส เพื่อให้ท่านตรวจวันเดือนปี เมื่อเห็นว่า มีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ จึงดูฤกษ์ยามกำหนดวันบวชให้ ในการไปหาอุปัชฌาย์นั้น ต้องนำดอกไม้ธูป เทียนเครื่องสักการะไปด้วย

การลาญาติผู้ใหญ่ หรือผู้ที่เคารพนับถือ

เป็นเรื่องที่ผู้จะบวชพึงทำ วิธีปฏิบัติคือ ให้เตรียมกระทงดอกไม้กรวยครอบ พร้อมธูปเทียนแพ วางลงบนพาน เมื่อไปถึงผู้ที่จะรับการลา ก็เข้าไปกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้ง เปิดกรวยกระทง ดอกไม้แล้วยกขึ้นประคองต่อหน้าผู้รับการลาพร้อมกับกล่าวคำขอขมาว่า **"กรรมใดที่ข้าพเจ้าได้เคย ล่วงเกินต่อท่าน ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ทั้งต่อหน้า และลับหลัง ทั้งที่รู้และไม่รู้ เพื่อ ความบริสุทธิ์แห่งเพศพรหมจรรย์ ขอท่านโปรดอโหสิกรรมนั้นแก่ข้าพเจ้าด้วย เทอญ "** ญาติผู้ใหญ่จะ เอ้อมมือมาแตะพาน แล้วกล่าวว่า สาธุ ข้าพเจ้ายินดีอโหสิกรรมให้เธอทุกอย่าง และขอให้เธอจง อโหสิกรรมแก่ข้าพเจ้าด้วย ข้าพเจ้าขออนุโมทนาต่อท่านที่ได้บวชในพระพุทธศาสนา ทดแทนคุณบิดา มารดา และจงเป็นศาสนทายาท สืบต่อพระพุทธศาสนาด้วยดีในเพศพรหมจรรย์ เทอญ " จบแล้ว นาค จึงเอาพานวางที่พื้น กราบเบญจางคประดิษฐ์อีกสามครั้ง แล้วนั่งพับเพียบ เมื่อสนทนาพอสมควรแก่เวลา แล้ว บอกลาท่าน ท่านจะมอบพานดอกไม้ เทียนแพคืนให้ เพื่อจะได้นำไปใช้ลาท่านผู้อื่นต่อไป

การปลงผม

ถ้าในงานบวชขนาดนั้นมีพิธีทำขวัญนาคด้วย ก็จะปลงผมก่อนวันบวชหนึ่ง วัน แล้วนุ่งขาวห่มขาว เข้า **พิธีทำขวัญนาค** ถ้าไม่มีการทำขวัญนาคก็จะปลงผมในวันบวช โดยพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ หรือ พระภิกษุที่คุ้นเคยเป็นผู้ขลิบปลายผมให้ก่อนเป็นพิธี ต่อจากนั้นก็ให้ผู้ที่โกนผมเป็นผู้โกนผม นวด เคราคิ้ว ให้หมดจด อาบน้ำแล้ว นุ่งขาวห่มขาว เตรียมเข้าโบสถ์เพื่อทำพิธีบรรพชาอุปสมบท

โกนผมนาค เริ่มโดยพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ หรือผู้ที่มาร่วมบุญงานบวชพระในครั้งนี ทำการขลิบผมให้นาคเป็นปฐมฤกษ์ จากนั้นพระสงฆ์จะทำการโกนผมให้นาค ตามประเพณีการบวชพระที่ปฏิบัติโดยทั่วกันนั้น ผมนาคที่โกนแล้วจะห่อด้วยใบบัวแล้วนำไปลอยที่แม่น้ำหรือวางไว้ใต้ร่มโพธิ์ โดยเชื่อว่าจะทำให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข ในการปลงผมนั้นจะปลงที่บ้านหรือที่วัดก็ได้แล้วแต่ความสะดวก แต่โดยทั่วไปนิยมปลงผมที่วัดมากกว่า เนื่องจากญาติหรือแขกผู้มีเกียรติที่มาร่วมงานจะได้มีโอกาสร่วมพิธีตัดผมนาค อีกทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาของเจ้าภาพและแขกที่มาร่วมงานอีกด้วย เพราะเมื่อปลงผมเสร็จจะได้ทำพิธีเวียนประทักษิณรอบสีมา และเข้าอุโบสถประกอบพิธีอุปสมบทต่อไป

การแต่งกายของนาค

การแต่งกายของนาคนั้นควรแต่งด้วยชุดขาวทั้งหมด ซึ่งจะบ่งบอกถึงความสะอาดบริสุทธิ์ทั้งกาย วาจา ใจ ของผู้ที่จะบวช การแต่งตัวนาค ไม่ควรมีเครื่องประดับประดามากจนเกินไป เครื่องแต่งตัวนาค ประกอบด้วย

๑. เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาว
๒. สบงขาว
๓. อังสะขาว

๔. เข็มขัด หรือสายรัดสำหรับรัดสบง ในส่วนเข็มขัดนี้ ใช้สำหรับรัดสบงขาว ซึ่งส่วนใหญ่จะนิยมใช้เข็มขัดนาค ในกรณีที่ไม่มีเข็มขัดนาคจะใช้เข็มขัดอย่างอื่นหรือสายรัดแทนก็ได้ ไม่ใช่ข้อกำหนดตายตัว แต่การใช้เข็มขัดนาคเป็นการปฏิบัติตามประเพณีการบวชพระที่นิยม เพื่อให้สอดคล้องกับคำว่า "นาค" ซึ่งเป็นชื่อเรียกผู้ที่บวชในพระพุทธศาสนาเท่านั้น

๕. เสื้อคลุมนาค

๖. สร้อยคอ หากมีสร้อยคอจะสวมให้นาคก็ได้ หรือไม่สวมก็ได้ แต่ไม่ควรคล้องพวงมาลัยให้นาค เพราะจากนาคจะกลายเป็นนักร้องแทน

การทำขวัญนาค

ตามประเพณีไทยนั้น เมื่อลูกชายบ้านไหนถึงเกณฑ์จะบวชพระแล้ว ผู้หลักผู้ใหญ่ก็จะจัดการให้ผู้บวชนาคดอกไม้ธูปเทียนแพใส่พาน ไปบอกกล่าว วงศาคณาญาติที่นับถือ ที่เรียกกันว่า “ลาบวช” จากนั้นจึงมีการสมโภช หรือที่ เรียกว่า “ทำขวัญนาค” ก่อนบวช ๑ วัน แต่สมัยนี้มักทำขวัญนาคในช่วงเช้าแล้วทำพิธีบวชในตอนบ่ายเลยก็มี

ในวันทำขวัญนาคนั้น “เจ้านาค” ซึ่งโกนหัว โกนคิ้ว โกนหนวด ตัดเล็บเรียบร้อยแล้วจึงนุ่งห่มด้วยเครื่องแต่งกายที่งดงามมีแก้วแหวนเงิน ทองต่าง ๆ อันเป็นสิ่งแสดงความฟุ้งเฟ้อในทางโลกมุ่งจับด้วยฝ้ายกทอง ใส่เสื้อครุยปักทอง สไบเฉียงทางไหล่ซ้ายคาดเข็มขัดหัวเพชร ใส่แหวนทั้ง ๘ นิ้ว หรือแล้วแต่จะมีใส่ จากนั้นไปนั่งหน้าบายศรี หมอทำขวัญนาคก็จะอ่านคำทำขวัญนาคขึ้น ตามทำนอง มีเนื้อความอธิบายถึงชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เริ่มเป็นตัว และพ่อแม่ได้ บำรุงเลี้ยงมาด้วยความยากจนเติบโตใหญ่ ก็ด้วยความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะได้เห็นลูกเป็นคนดี และบัดนี้ก็เป็นทีสมประสงค์ที่เจ้า นาคจะอุปสมบทในพระพุทธศาสนา จึงเป็นการสมควรยิ่งที่เจ้านาคจะพึงรักษาความดีอันเป็นมงคลนี้ ไว้แก่ตนต่อไปชั่วอวสานแห่งชีวิต

เมื่ออ่านบททำขวัญนาคจบแล้ว พรหมณ์ก็ตั้งต้นทำพิธีสมโภช ด้วยน้ำสังข์จุ่มเจิม และเวียนเทียน ประโคมด้วยดุริยดนตรีตามคติ เป็นที่รักพร้อมใน ระหว่างวงศาคณาญาติ และเพื่อนฝูงทั้งหลายแล้ววันรุ่งขึ้นจึงเข้าพิธีอุปสมบท มีการแห่เจ้านาคไปสู่วัดอย่างสนุกสนานครึกครื้น

การนำนาคเข้าโบสถ์

ตามประเพณีนิยม มักปลงผมนาค และทำขวัญนาคที่บ้านของเจ้านาค วันรุ่งขึ้นจึงมีขบวนแห่ไปยังวัด แล้วแห่นาคไปยังโบสถ์ เวียนโบสถ์สามรอบแบบ ทักษิณาวรรต พร้อมด้วย เครื่องอัฐฐบริหาร ที่ใช้ในการบวช และของที่ถวายพระ จนครบแล้วจะให้นาคมา วันทาสีมา ส่วนเครื่องอัฐฐบริหาร และของถวายพระ จะนำไปตั้งในโบสถ์ก่อน

การวันทาสีมา นาคจะจุดธูปเทียนที่เสมาหน้าโบสถ์ แล้วนั่งคุกเข่าประนมมือกล่าวคำวันทาสีมา แล้วกราบ ปักดอกไม้ธูปเทียน ณ ที่จัดไว้ เมื่อวันทาเสมาเสร็จแล้ว นำนาคมาที่หน้าโบสถ์ นาคจะโปรยทาน เสร็จแล้วจึงจูงนาคเข้าโบสถ์ โดยบิดาจูงมือข้างขวา มารดาจูง มือข้างซ้าย พวกญาติคอยจับชายผ้าตามส่งข้างหลัง นาคต้องก้าวข้ามธรณีประตูห้ามเหยียบเป็นอันขาด เมื่อพ้นประตูไปแล้วให้เดินตรงไปที่พระประธาน ไหว้พระประธานโดยใช้ดอกไม้ธูปเทียนอีกหนึ่งกำนำไปจุดธูปเทียนบูชาพระประธาน ใช้คำบูชาพระเหมือนคำวันทาเสมาข้างต้น แล้วกลับมานั่ง ณ ที่ซึ่งจัดไว้แถวผนังด้านหน้าของโบสถ์

พิธีบรรพชาอุปสมบท

เมื่อถึงกำหนด พระสงฆ์ที่ได้รับอาราธนาในพิธีบวชมี พระอุปัชฌาย์ พระคู่สวด และ พระอันตบ จะเข้าอุโบสถ นั่งตามแผนผังที่คณะสงฆ์กำหนด พิธีเริ่ม มโดยพ่อแม่ผู้ปกครอง หรือญาติผู้ใหญ่เข้ามานั่งข้างหน้านาค เพื่อจะมอบผ้าไตรให้นาคเข้าทำพิธีบวชต่อพระสงฆ์ต่อไป ซึ่งปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีซ้อมขนานนาคที่กล่าวมาแล้ว เมื่อพระอุปัชฌาย์บอก อนุสาสน์เสร็จแล้ว เจ้าภาพ ญาติมิตรถวายของพระอันตบ พระใหม่ถวายพระอาจารย์คู่สวดอีกหนึ่งรูปที่ยังมิได้ถวาย ต่อจากนั้นพระอุปัชฌาย์จะบอกให้พระใหม่มานั่งรับประเคนของบริวารบวชที่ด้านหน้า พระใหม่จะออกมานั่งพับเพียบอยู่ท้ายอาสนสงฆ์ ทอดผ้ากราบไว้ข้างหน้า หากผู้ชายประเคนก็รับของด้วยมือ หากเป็นผู้หญิงก็จับผ้ากราบไว้ โยมผู้หญิงจะวางบนผ้ากราบ เมื่อรับของประเคนหมดแล้ว ให้กลับนั่งหันหน้ามาทางพระสงฆ์ เตรียมกรวดน้ำ

การกรวดน้ำ

เมื่อเสร็จการรับประเคนแล้ว พระใหม่และพ่อแม่หรือผู้ปกครอง หรือเจ้าภาพในการบวชครั้งนี้ จะกรวดน้ำโดยใช้เต้ากรวดน้ำคนละที เมื่อพระอุปัชฌาย์ซึ่งเป็นประธานสงฆ์ในที่นั้น เริ่มบท อนุโมทนาว่า ยถา วาริวหา ปูรพระใหม่และญาติที่เป็นเจ้าภาพก็จะกรวดน้ำพร้อมกัน เมื่อขึ้นบท สप्तพัตติโย ก็กรวดน้ำหมดเต้าพอดี นั่งพนมมือรับพรจากพระสงฆ์ เสร็จแล้วพระใหม่กราบเบญจางคประดิษฐ์ สามครั้ง เป็นอันเสร็จพิธีการบวช หลังจากนั้นพระพี่เลี้ยงจะนำพระใหม่ขึ้นจากโบสถ์ พระใหม่ควรสะพายบาตรด้วยไหล่ขวา มือซ้ายถือพัด ส่วนของอื่นให้ผู้อื่นถือไป พระพี่เลี้ยงจะนำออกทางประตูหน้า

สรุปหน้าที่สำคัญ สำหรับผู้ที่อุปสมบท

๑. ให้อำนาจบวช หรือ คำขานนาค อันได้แก่ คำขอบรรพชาอุปสมบท คำสมาทานสิกขาบท คำขอนิสังขัย คำตอบคำถามของพระกรรมวาจา ฯลฯ ให้จำได้ขึ้นใจ
๒. เมื่อใกล้ถึงวันบวช จะต้องไปอยู่วัด เพื่อฝึกซ้อมขั้นตอนพิธีการบรรพชาอุปสมบท จากพระพี่เลี้ยง และดูจากเจ้านาคคนอื่นๆ ที่อุปสมบทก่อนเรา
๓. ไปขอ “ฉายา” (ชื่อใหม่ของตน เมื่อบวชเป็นพระแล้ว) จากอุปัชฌาย์หรือเจ้าอาวาส เพื่อใช้ตอบคำถามของพระกรรมวาจาต่อหน้าที่ประชุมสงฆ์ในเวลาทำพิธีบวช
๔. ท่องบทสวดมนต์พระปริตรต่างๆ พร้อมบทให้ศีลให้พร บทอนุโมทนา ฯลฯ หลังจากบวชเป็นสามเณรหรือภิกษุแล้ว

ขั้นตอนและบทที่ต้องท่องจำ

- ใช้ในพิธีบวชแบบมหานิกาย (อุกาสะ)

รับผ้าไตรอุ้มประนมมือแล้วเดินเข้าไปในที่ประชุมสงฆ์ในพิธี (สังฆนิบาต) แล้ววางผ้าไตรไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายพระอุปัชฌาย์ กราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง แล้วอุ้มผ้าไตรประนมมือยืนขึ้นเปล่งวาจาขอบรรพชาว่า

อุกาสะ วันทามิ ภันเต

สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต

มะยา กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง

สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง

ทาตัพพัง สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ

อุกาสะ การุญญัง กัตตะวา ปัพพัชชัง เทถะ เม ภันเต

(นั่งคุกเข่าลง แล้วประนมมือว่า)

อะหัง ภันเต ปัพพัชชัง ยาจามิ

หุตติยัมปิ อะหัง ภันเต ปัพพัชชัง ยาจามิ

ตติยัมปิ อะหัง ภันเต ปัพพัชชัง ยาจามิ

(กล่าว ๓ ครั้งว่า)

สัพพะทุกขะ นิสสระณะนิพพานะ สัจฉิกระณัตถายะ

อิมัง กาสาวัง คะหะเตวา ปัพพาเชถะ มัง ภันเต

อะนุกัมปัง อุปาทายะ (เสร็จแล้วพระอุปัชฌาย์จะมารับผ้าไตร แล้วว่าต่อไป)

(กล่าว ๓ ครั้งว่า)

สัพพะทุกขะ นิสสระณะนิพพานะ สัจฉิกระณัตถายะ

เอตัง กาสาวัง ทัตตะวา ปัพพาเชถะ มัง ภันเต

อะนุกัมปัง อุปาทายะ

พระอุปัชฌาย์ให้อวาทและบอก ตะจะปัญญะกะ กัมมัฏฐาน แล้วให้ว่าตามไปที่ละบท โดยอนุโลม

(ไปข้างหน้า) และปฏิโลม (ทวนกลับ) ดังนี้

เกสา โลมา นะชา ทันตา ตะโจ (อนุโลม)

ตะโจ ทันตา นะชา โลมา เกสา (ปฏิโลม)

พระอุปัชฌาย์ ชักอังสะออกจากไตรมาสวมให้ผู้บวช แล้วสั่งให้ออกไปครองผ้าครบไตรจีวรตามระเบียบ
ครั้งเสร็จแล้วรับเครื่องไทยทานเข้าไปหาพระอาจารย์ ถวายท่านแล้วกราบ ๓ ครั้ง ยืนประนมมือเปล่ง
วาจาขอสรณะและศีลดังนี้

อุกาสะ วันทามิ ภันเต

สัพพัง อะปะราธัง ขะมะณะ เม ภันเต

มะยา กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง
สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง ทาทัพพัง
สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ

อุกาสะ การุญญัง กัตตะวา

ติสสะระณนะ สะหะ

สีลานิ เทถะ เม ภันเต

(นั่งคุกเข่าขอสรณะและศีลดังต่อไปนี้)

อะหัง ภันเต สะระณะสีลัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต สะระณะสีลัง ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต สะระณะสีลัง ยาจามิ

(พระอาจารย์กล่าวคำนมัสการให้ผู้บรรพชาว่าตามดังนี้)

นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (๓ จบ)

พระอุปัชฌาย์จะกล่าวว่า เอวัง ะเทหิ หรือ ยะมะหัง ะทามิ ตัง ะเทหิ

ให้รับว่า อามะ ภันเต แล้วท่านจะว่านนำสรณคมนักให้ว่าตามดังนี้

พุทฺธัง สะระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทฺธัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทฺธัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

พอจบแล้วทางพระอุปัชฌาย์จะบอกว่า ติสระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง ก็ให้รับว่า อามะ ภันเต ต่อจากนั้นก็
สมาทานสิกขาบท ๑๐ ประการโดยว่าตามท่านไปเรื่อยๆ ดังนี้

ปาณาติปาตา เวรมณี สิกขาปะทัง สมายียามิ

อทินนาทานา เวรมณี สิกขาปะทัง สมายียามิ

อะพรหมจริยา เวรมณี สิกขาปะทัง สมายียามิ

มุสาวาทา เวรมณี สิกขาปะทัง สมายียามิ

สุราเมรัยเมษัชชะปมาทัฏฐานา เวรมณี สิกขาปะทัง สมายียามิ

วิกาละโภชนา เวรมณี สิกขาปะทัง สมายียามิ

นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสนา เวรมณี สิกขาปะทัง สมายียามิ

มาลาคันธะวิเลปะนะธารณะมัณฑณะวิภูสะนัฏฐานา เวรมณี สิกขาปะทัง สมายียามิ

อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวรมณี สิกขาปะทัง สมายียามิ

ชาตะรุปะ ระชะตะ ปฏิกคหณา เวรมณี สิกขาปะทัง สมายียามิ

(พระเจ้ากล่าว ๓ ครั้งว่า)

อิมานิ ทะสะ สิกขาปะทานิ สมายียามิ (เสร็จแล้วพึงกราบลง ๑ หน แล้วยืนขึ้นว่าดังนี้)

วันทามิ ภันเต สัพพัง อะปะราธัง ชะมะละ เม ภันเต

มะยา กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง

สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง ทาทัพพัง

สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ (คุกเข่าลงกราบ ๓ ครั้ง)

ต่อจากนั้นให้รับบาตรอุ้มเข้าไปหาพระอุปัชฌาย์ในสังฆสันนิบาต วางไว้ข้างตัวด้านซ้าย
รับเครื่องไทยทานถวายท่านแล้วกราบ ๓ ครั้ง เสร็จแล้วยืนขึ้นประนมมือกล่าวดังนี้

อุกาสะ วันทามิ ภันเต สัพพัง อะปะราธัง ชะมะละ เม ภันเต

มะยา กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง

สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง ทาทัพพัง

สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ

อุกาสะ การุญญัง กัตตะวา นิสสะยัง เทละ เม ภันเต

(นั่งคุกเข่า)

อะหัง ภันเต นิสสะยัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต นิสสะยัง ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต นิสสะยัง ยาจามิ

(กล่าว ๓ ครั้งว่า)

อุปัชฌาโย เม ภันเต โหหิ

พระอุปัชฌาย์จะกล่าวรับว่า โอปาโยกัง ปะฏิรูโปง ปาสาทิเกนะ สัมปะเทหิ ผู้บวชพึงรับว่า

อุกาสะ สัมปะฏิจฉามิ ๓ ครั้งแล้วว่าดังนี้

(กล่าว ๓ ครั้งว่า)

อัชชะตักเคทานิ เถโร มัยหัง ภาโร อะหัมปิ เถรัสสะ ภาโร (เสร็จแล้วยืนขึ้นว่าดังนี้)
 วันทามิ ภันเต สัพพัง อะปะราธัง ชะมะถะ เม ภันเต
 มะยา กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมติตัพพัง
 สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง ทาทัพพัง
 สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ (คุกเข่าลงกราบ ๓ ครั้ง)

ลำดับต่อไปพระอุปัชฌาย์หรือพระอาจารย์จะเอาบาตรมีสายโยคคล้องตัวผู้ขอบวช แล้ว
 บอกบาตรและจีวร ผู้บวชก็รับเป็นทอด ๆ ไปดังนี้

อะยันเต ปัตโต	(รับว่า) อามะ ภันเต
อะยัง สังฆาภี	(รับว่า) อามะ ภันเต
อะยัง อุตตะราสังโค	(รับว่า) อามะ ภันเต
อะยัง อันตะระวาสะโก	(รับว่า) อามะ ภันเต

จากนั้นพระอาจารย์ท่านจะบอกให้ออกไปข้างนอกว่า คัจฉะ อะมุหิ โอกาสะ ติฏฐาหิ
 ผู้บวชก็ถอยออกไปยืนอยู่ในที่ที่กำหนดไว้ (ส่วนใหญ่จะเป็นบริเวณทางเข้าโบสถ์)
 ต่อจากนั้นพระอาจารย์จะสวดตามอันตราภิกขกรรม ให้รับ นัตถิ ภันเต ๕ ครั้ง และต่อด้วย
 อามะ ภันเต อีก ๘ ครั้งดังต่อไปนี้

พระจะถามว่า	ผู้บวชกล่าวรับว่า
กุกฺขิสฺสึ	นัตถิ ภันเต
คัณฺโฑ นัตถิ ภันเต	นัตถิ ภันเต
กิลาสึ นัตถิ ภันเต	นัตถิ ภันเต
โสโส นัตถิ ภันเต	นัตถิ ภันเต
อะปะมาโร	นัตถิ ภันเต
มะนุสฺโสสี	อามะ ภันเต
ปุริโสสี	อามะ ภันเต
ภุชิสฺโสสี	อามะ ภันเต
อะนะโณสี	อามะ ภันเต
นะสี ราชะกะโณ	อามะ ภันเต

อะนุญญาโตลี มาตาปิตุหิ	อามะ ภันเต
ปะริปุณณะวีสะติวัสโสลี	อามะ ภันเต
ปะริปุณณันเต ปัตตะจีวะรัง	อามะ ภันเต อามะ ภันเต
กินนาโมลี	อะหัง ภันเต ...*(ชื่อพระใหม่) นามะ
โก นามะ เต อุปัชฌาโย	อุปัชฌาโย เม ภันเต อายัสสะมา...

*หมายเหตุ ผู้บวชจะต้องทราบชื่อทางพระที่พระตั้งให้ใหม่ก่อนวันบวชและต้องจำชื่อพระอุปัชฌาย์ให้ได้ด้วย

เสร็จแล้วกลับเข้ามาข้างในที่ประชุมสงฆ์ กราบลงตรงหน้าพระอุปัชฌาย์ ๓ ครั้ง นั่งคุกเข่า ประนมมือเปล่งวาจาขออุปสมบทดังนี้

สังฆัมภันเต อุปะสัมปะทัง ยาจามิ

อุลลุมปะตุ มัง ภันเต สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

หุติยัมปิ ภันเต สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ

อุลลุมปะตุ มัง ภันเต สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ตะติยัมปิ ภันเต สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ

อุลลุมปะตุ มัง ภันเต สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ต่อมาพระอาจารย์สวดสมมติตถกัมมัฏฐานอันตรายิกธรรม ผู้บวชก็รับว่า นัตถิ ภันเต ๕ ครั้ง

และ อามะ ภันเต ๘ ครั้ง บอกชื่อพระใหม่ของตัวเอง และชื่อพระอุปัชฌาย์แบบที่ผ่านมา

อย่างละหนึ่งครั้ง เสร็จแล้วก็นั่งฟังพระสวดกรรมวาจาอุปสมบทไปจนจบ พอจบแล้วท่าน

ก็จะเอาบาตรออกจากตัว ให้กราบลง ๓ ครั้ง นั่งพับเพียบฟังพระอุปัชฌาย์บอกอนุศาสน์

ไปจนจบ แล้วก็กล่าวรับว่า อามะ ภันเต เสร็จพิธีก็กราบพระอุปัชฌาย์ ๓ ครั้ง ถ้ามีเครื่อง

ไทยทานก็ให้รับไทยทานถวายพระอันดับ เวลากรวดน้ำก็ให้ตั้งใจรำลึกถึงผู้มีพระคุณอุทิศ

ส่วนกุศลแต่ท่าน ขั้นตอนต่อไปก็นั่งฟังพระท่านอนุโมทนาต่อไปจนจบเป็นอันเสร็จพิธี

ขั้นตอนและบทที่ต้องท่องจำ

- ใช้ในพิธีบวชแบบธรรมยุต (เอสาหัง)

รับผ้าไตรอุ้มประนมมือแล้วเดินเข้าไปในที่ประชุมสงฆ์ในพิธี (สังฆนิบาต) แล้ววางผ้าไตรไว้

ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายพระอุปัชฌาย์ กราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓

ครั้ง แล้วอุ้มผ้าไตรประนมมือยืนขึ้นเปล่งวาจาขอบรรพชาว่า

เอสาหัง ภันเต สุจิระปะรินิพพุตัมปิ

ตัง ภาคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ

ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ

ละเภยยาหัง ภันเต

ตัสสะ ภาคะวะโต ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง

ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง

หุติยัมปาหัง ภันเต สุจิระปะรินิพพุตัมปิ

ตั้ง ภาคะวันตัง สະระณัง คัจฉามิ
 ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ
 ละเภยยาหัง ภันเต
 ตัสสะ ภาคะวะโต ธัมมะวินะเย ปัพพชัง
 ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง
 ตะติยัมปาหัง ภันเต สุจิระปะรินิพพุตัมปิ
 ตั้ง ภาคะวันตัง สະระณัง คัจฉามิ
 ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ
 ละเภยยาหัง ภันเต
 ตัสสะ ภาคะวะโต ธัมมะวินะเย ปัพพชัง
 *ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง
 อะหัง ภันเต ปัพพชัง ยาจามิ อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะหะเตวา
 ปัพพาเซถะ มัง ภันเต อะนุกัมปัง อุปาทายะ
 ทูติยัมปิ อะหัง ภันเต ปัพพชัง ยาจามิ อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะหะเตวา
 ปัพพาเซถะ มัง ภันเต อะนุกัมปัง อุปาทายะ
 ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต ปัพพชัง ยาจามิ อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะหะเตวา
 ปัพพาเซถะ มัง ภันเต อะนุกัมปัง อุปาทายะ
 *หมายเหตุ ถ้าบวชเป็นสามเณรให้ละคำว่า ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง ออก
 พระอุปัชฌาย์รับเอาผ้าไตรจากผู้บวชวางไว้ตรงหน้าตัก ให้โอวาทและบอก ตะจะปัญจะ
 กะ กัมมัญฐาน แล้วให้ว่าตามไปที่ละบท โดยอนุโลม (ไปข้างหน้า) และปฏิโลม (ทวนกลับ)
 ดังนี้
 เกสา โลมา นะชา ทันตา ตะโจ (อนุโลม)
 ตะโจ ทันตา นะชา โลมา เกสา (ปฏิโลม)
 พระอุปัชฌาย์ชักอังสะออกจากไตรมาสวมให้ผู้บวช แล้วสั่งให้ออกไปครองผ้าครบไตรจีวร
 ตามระเบียบ ครั้นเสร็จแล้วเข้าไปหาพระอาจารย์ รับเครื่องสักการะถวายท่านแล้วกราบ
 ๓ ครั้ง นั่งคุกเข่าเปล่งวาจาขอสละและศีลดังนี้
 อะหัง ภันเต สະระณะสีลัง ยาจามิ
 ทูติยัมปิ อะหัง ภันเต สະระณะสีลัง ยาจามิ
 ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต สະระณะสีลัง ยาจามิ
 (พระอาจารย์กล่าวค่านมัสการให้ผู้บรรพชาว่าตามดังนี้)
 นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทโธสะ (๓ จบ)
 พระอุปัชฌาย์จะกล่าวว่า เอวัง ะเทหิ หรือ ยะมะหัง ะทามิ ตั้ง ะเทหิ
 ให้รับว่า อามะ ภันเต แล้วท่านจะว่านำสรณคมนันท์ให้ว่าตามดังนี้
 พุทัง สະระณัง คัจฉามิ
 ธัมมัง สະระณัง คัจฉามิ
 สังฆัง สະระณัง คัจฉามิ
 ทูติยัมปิ พุทัง สະระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ อัมมัง สาระณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ สังขัง สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ อัมมัง สาระณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ สังขัง สาระณัง คัจฉามิ

พอจบแล้วทางพระอุปัชฌาย์จะบอกว่า ดิสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง ก็ให้รับว่า อามะ ภันเต ต่อจากนั้นก็สมาทานสิกขาบท ๑๐ ประการโดยว่าตามท่านไปเรื่อยๆ ดังนี้

ปาณาติปาตา เวรมณี
 อทินนาทานา เวรมณี
 อะพรหมจริยา เวรมณี
 มุสาวาทา เวรมณี
 สุราเมรัยเมษะปะมาทัฏฐานา เวรมณี
 วิกาละโภชนา เวรมณี
 ฌัจจะคีตะวาทีตะวิสุกะทัสสนา เวรมณี
 มาลาคันธะวิเลปะนะธารณะมณฺฑนนะวิภูสะนัฏฐานา เวรมณี
 อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวรมณี
 ชาตะรุปะ ระชะตะ ปฏิกคหณา เวรมณี
 (และกล่าว ๓ ครั้งว่า)

อิมานิ ทะสะ สิกขาปะทานิ สมาதியามิ (เสร็จแล้วรับบาตรอุ้มเข้าไปหาพระอุปัชฌาย์ในที่ประชุมสงฆ์ วางไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายท่านแล้วกราบ ๓ ครั้ง นั่งคุกเข่าประนมมือกล่าวดังนี้)

อะหัง ภันเต นิสสะยัง ยาจามิ
 ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต นิสสะยัง ยาจามิ
 ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต นิสสะยัง ยาจามิ
 อุปัชฌายะ เม ภันเต โหติ (ตรงนี้ว่า ๓ ครั้ง)

พระอุปัชฌาย์จะกล่าวว่า โอปายิกัง ปะฏิรูโป ปาสาทิเกนะ สัมปาเทหิ ให้รับว่า สาธุ ภันเต ทุกครั้งไป

อัชชะตักเคทานิ เถโร มัยหัง ภะโร อะหัมปิ เถรสสะ ภะโร (กล่าวตรงนี้ ๓ ครั้ง เสร็จแล้วกราบลง ๓ ครั้ง)

พระอาจารย์จะเอาสายคล้องตัวผู้บวช บอกบาตรและจีวรก็ให้ผู้บวชรับว่า อามะ ภันเต ๔ ครั้งดังนี้

อะยันเต ปัตโต (รับว่า) อามะ ภันเต
 อะยัง สังฆาฏี (รับว่า) อามะ ภันเต
 อะยัง อุตตะราสังโก (รับว่า) อามะ ภันเต
 อะยัง อันตะระวาสะโก (รับว่า) อามะ ภันเต

จากนั้นพระอาจารย์ท่านจะบอกให้ออกไปข้างนอกว่า คัจฉะ อะมุเมหิ โอภาเส ติฏฐาหิ ผู้บวชก็ถอยออกไปยืนอยู่ที่ที่กำหนดไว้ (ส่วนใหญ่จะเป็นบริเวณทางเข้าโบสถ์) ต่อจากนี้

พระอาจารย์จะสวดถามอันตราภิกขกรรม ให้รับ นัตถิ ภันเต ๕ ครั้ง และต่อด้วย อามะ ภันเต อีก ๘ ครั้งดังต่อไปนี้

พระจะถามว่า	ผู้บวชกล่าวรับว่า
กุฎฐัง	นัตถิ ภันเต
คัณโฑ นัตถิ ภันเต	นัตถิ ภันเต
กิลาส นัตถิ ภันเต	นัตถิ ภันเต
โสโส นัตถิ ภันเต	นัตถิ ภันเต
อะปะมาโร	นัตถิ ภันเต
มะนุสโสสี	อามะ ภันเต
ปุริโสสี	อามะ ภันเต
ภุขิสโสสี	อามะ ภันเต
อะนะโณสี	อามะ ภันเต
นะสี ราชะกะโฏ	อามะ ภันเต
อะนุญญาโตสี มาตาปิตุหิ	อามะ ภันเต
ปะริปัญณะวีสะติวัสโสสี	อามะ ภันเต
ปะริปัญณันเต ปัตตะจีวะรัง อามะ ภันเต	อามะ ภันเต
กินนาโมสิ	อะหัง ภันเต ...*(ชื่อพระใหม่) นามะ
โก นามะ เต อุปัชฌายो	อุปัชฌายो เม ภันเต อายัสสะมา...

*(ชื่อพระอุปัชฌาย์) นามะ

*หมายเหตุ ผู้บวชจะต้องทราบบชื่อทางพระที่พระตั้งให้ใหม่ก่อนวันบวชและต้องจำชื่อพระอุปัชฌาย์ให้ได้ด้วย

เสร็จแล้วกลับเข้ามาข้างในที่ประชุมสงฆ์ กราบลงตรงหน้าพระอุปัชฌาย์ ๓ ครั้ง นั่งคุกเข่าประนมมือ เปล่งวาจาขออุปสมบทดังนี้

สังฆมภันเต อุปะสัมปะทัง ยาจามิ

อุลลุมปะตุ มัง ภันเต สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ทุติยัมปิ ภันเต สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ

อุลลุมปะตุ มัง ภันเต สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ตะติยัมปิ ภันเต สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ

อุลลุมปะตุ มัง ภันเต สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ถ้ากล่าวพร้อมกันให้เปลี่ยนคำว่า ยาจามิ เป็น ยาจามะ และเปลี่ยน มัง เป็น โน

ต่อมาพระอาจารย์สวดสมมติตนถามอันตราภิกขกรรม ผู้บวชก็รับว่า นัตถิ ภันเต ๕ ครั้ง และ อามะ ภันเต ๘ ครั้ง บอกชื่อพระใหม่ของตัวเอง และชื่อพระอุปัชฌาย์แบบที่ผ่านมาอย่างละหนึ่งครั้ง เสร็จแล้วก็นั่งฟังพระสวดกรรมวาจาอุปสมบทไปจนจบ พอจบแล้วท่านก็จะเอาบาตรออกจากตัว ให้กราบลง ๓ ครั้ง

นั่งพับเพียบฟัง**พระอุปัชฌาย์บอกอนุศาสน์**ไปจนจบ แล้วก็กล่าวรับว่า อามะ ภันเต เสร็จพิธีก็กราบ ๓ ครั้ง ถ้ามีเครื่องไทยทานก็ให้รับไทยทานถวายพระอันดับ เวลากรวดน้ำก็ให้ตั้งใจรำลึกถึงผู้มีพระคุณอุทิศส่วนกุศลแต่ท่าน ขึ้นตอนต่อไปก็นั่งฟังพระท่านอนุโมทนาต่อไปจนจบเป็นอันเสร็จพิธี

ตอนที่ ๕ ประโยชน์ของการบรรพชาและอุปสมบท

ประโยชน์ของการบรรพชาและอุปสมบท

๑. เป็นการทำหน้าที่ของพุทธศาสนิกชน หมายความว่า พุทธศาสนิกชนจะช่วยรักษา พระพุทธศาสนาโดยรักษาพระธรรมวินัยให้เจริญมั่นคง เพราะว่าพระพุทธศาสนาก็คือ คำสั่งสอนของ พระพุทธเจ้ายังดำรงอยู่ ก็จะเป็นประโยชน์แก่คนทั้งหลาย ช่วยให้เขามีชีวิตที่ดีงาม และสังคมที่ร่มเย็น เป็นสุข วิธีที่ดีที่สุดในการรักษาพระพุทธศาสนา ก็คือ การบวชเข้าไปเรียนรู้พระธรรมวินัย และรักษา ถวายทอดคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าต่อไป เรียกว่า สืบต่ออายุพระพุทธศาสนา

๒. เป็นการทำหน้าที่ของคนไทย หมายความว่า พระพุทธศาสนาเข้ามาอยู่ในสังคมไทย และได้ กลายเป็นมรดกของชนชาติไทย คนไทยได้เห็นว่าพระพุทธศาสนาเป็นทรัพย์สมบัติที่มีค่าสูงสุดของ ประเทศชาติและสังคมของเรา เพราะว่าเมื่อพระพุทธศาสนาเข้ามาแล้ว ก็ให้หลักธรรมคำสอน ทำให้คน ประพฤติดีงามเป็นหลักให้แก่สังคม ทำให้สังคมอยู่กันได้ด้วยสันติสุข มีการเบียดเบียนกันน้อยลง ถ้ามีคน ดีมากกว่าคนชั่วสังคมนี้ก็อยู่ได้ พระพุทธศาสนาได้ช่วยให้คนมากมายกลายเป็นคนดีขึ้นมา นอกจากนั้น พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของวัฒนธรรม ตั้งแต่ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี การศึกษา ดนตรีและ ศิลปะต่าง ๆ ก็มาจากวัดวาอาราม เป็นต้น

๓. เป็นการสนองพระคุณบิดามารดา ดังที่ถือกันเป็นประเพณีว่า ถ้าใครได้บวชลูกแล้ว ก็ได้บุญ กุศลมาก ช่วยให้พ่อแม่ได้เกาะชายผ้าเหลืองไปสวรรค์ ตลอดจนได้เป็นญาติของพระศาสนา แต่ถ้ามอง ความหมายให้ลึกซึ้งลงไปก็เป็นเรื่องความเป็นจริงของชีวิตจิตใจ กล่าวคือ การบวชเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ จิตใจของพ่อแม่มีความสุข มีความปลาบปลื้มใจ ด้วยความหวังว่าเมื่อลูกได้เข้าไปอยู่ในวัด ได้ศึกษาอบรม ในพระธรรมวินัยแล้ว ต่อไปก็จะเป็นคนดี จะรับผิดชอบชีวิตของตนเองได้ จะรับผิดชอบต่อครอบครัวและ สังคมได้ แล้วเกิดความมั่นใจ พ่อแม่ก็จะมีความสุขเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันเมื่อลูกบวช ก็เท่ากับจูงพ่อ แม่เข้ามาสู่พระศาสนาด้วย มีโอกาสได้ฟังธรรม ได้เรียนรู้ธรรมะ ทำให้ได้ใกล้ชิดพระศาสนา เรียกว่าเป็น ญาติของพระศาสนาอย่างแท้จริง

๔. เป็นการฝึกอบรมพัฒนาตนเอง คือการพัฒนาชีวิตทั้งในด้านความประพฤติ คือพฤติกรรมทาง กาย วาจา และด้านจิตใจที่มีความดีงาม เข้มแข็ง มั่นคง เป็นสุข และในด้านปัญญาคือความรู้ความเข้าใจ สิ่งทั้งหลายตรงตามความเป็นจริง

บรรณานุกรม

www.pantip.com
www.ubu.ac.th
www.jariyatun.com
www.dmc.tv
www.palunggit.com
www.watpaknamong.com
www.daradaily.com
www.photooflove.com